

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak: Helyben és postán külföldre: Egy évre 10 ft. Negyed évre 2 ft 50 kr. Fél évre 5. ... TELEGI K. LAJOS és ifj. CSATHY KÁROLY könyvkereskedésében...

Hirdetési díj: Öt napos hirdetés 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint azelőtt több ismételt hirdetés, alku szerint a legelőször árt. Bélyegdíj: minden beütetésért külön 30 kr. ... Ugyazintán a kizáratok nem adnak vissza.

Debreczen, febr. 27.

(P.) És lón nagy öröm izraelben, — azaz hogy Tirnovában, mert kibonták vala az 500 év óta pihenő bolgár nemzeti lobogó.

Soha nem tűnt még ki oly eklatáns módon, hogy a muszka az összes hatalmakra bir befolyást gyakorolni, mint ezen újatereztett Bulgária ügye körül. Kihástitott egy jókora darabot Törökország testéből s alkotott belőle egy külön fejedelemséget, hogy majdan további céljai kivételén legyen lábát mibe getvennie, anélkül, hogy ezen terv ellen csak egy tiltakozó szó is emeltetett volna, sőt kieszközölte, hogy ezen új fejedelemség alakulására a hatalmak küldöttei is megjelenjenek s ezáltal ezen ügyeket szentesítsék.

Hogy a bolgár nemzetgyűlés milyen elemekből fog állani, azt már elmondjuk, látható abból, miszerint ott minden muszka rámará luszott, s már maga azon körülmény, hogy a francia biztos ropant tüntetéssel fogadtatott, míg az angol számba sem vétetett, mutatja, hogy itt is muszka kéz intézkedett, hogy kituttassa Anglia elleni gyűlölségét.

Nem tudni egyébiránt, hogy valjon a fejedelmválasztás most fog-e megtörténni, vagy későbbre halasztatik. A hatalmak küldöttei nem is szándékoznak erre nézve befolyani, de fenntartják jogukat, hogy ha a dolog megtörténik, beavatkozhassanak s esetleg tiltakozhassanak.

Az újdonsült fejedelemségben már két párt van alakulóban, az egyik a berlini szerződés határain belül kíván mozogni, ennek feje Balabanov, a második párt nem akar ezzel megelégedni, hanem több kiváltságokat követel s így rohanva haladó párt akar lenni, ennek feje Zankoff.

Már most ha figyelembe vesszük, miszerint a kamara elnökvé ezt a Zankoffot akarja a muszka megválasztatni, láthatjuk, hogy a továbbiakra nézve nem igen békés szándék vezet a fehér czárt, mert oly embereket állít a dolog élére, kik már most is kimutatják nyugtalan természetüket, s kizárólagosul, hogy akkor csinálnak majd zavart, midőn neki arra szüksége lesz.

Az előzőleg megtartott értekezleten nagyon erősen tartotta magát azon párt, mely azt kívánta, hogy a nemzetgyűlésen a ruméliai delegátusok is vegyenek részt s ezáltal Törökország ellen követésenek el bitszegést, azonban ezen szándék különösen a francia biztos ellenzésére elvetetett s csak azt határozták, hogy erre előbb a nagyhatalmak beleegyezését kéri ki.

Törökország ez ellen erőlyesen tiltakozik s ha mégis megtörténnék, kész jogát megvéendő fegyverhez is nyulni. A kártya ügyesen van keverve s bizonyosak vagyunk benne, hogyha útásra kerül a sor, az adott a muszka kezében lesz.

Mig itt forrong a világ, addig a Muszkaországból jövő hírek szerint a pestis kissé szünetel s bár teljesen méltá-

nyoljuk a muszka hivatalos hírek fontosságát, mégis mitán magantudósítások sem szólnak oly nagymérvű pusztításról, mint eleinte, lehetséges, hogy alább hagyott öldöklésével.

Ez azonban nem azt teszi, hogy az intézkedésekkel mi is alább hagyjunk, sőt inkább a vigyázatot meg kell köztöztetnünk, mert nem tudjuk, hogy mely vidéken tör ki ismét a fekete aszszony dühe.

Hogy miért volna szükséges a szigorú katonai záróvonal, megmagyarázza a következők eset:

A krakói „Czas”-nak az orosz-gácországi határról azon fontos jelentést tették, hogy folyó hó 18-ikán egy magas állású muszka államhivatalnok Granicza határ helységén akart átmenni, minthogy azonban nem birt bizonyítvánnyal, hogy járványmentes vidékből jön, a helybeli orvos doktor Pawlas utasításai következtében nem bocsátotta át. Két nappal később ugyanazon muszka államhivatalnok lovas kocsi Lgotánál mégis átment a határon és az éjjeli vonattal Krzewice vasuti állomásra Bécsebe utazott. Ha eképen üznek csuot a kormányrendeleteivel, akkor ez ép annyi, mintha a határon nem is léteznék egészségi kordonok.

Azonfelül még minden éjjel a száraz határon Modlimiczától Szeszakowáig csempézek törnek át nem egyenkint, hanem mindjárt százával, a gácországi csempézekben pálinkáznak és áruikat eladják. Mindenki, ki a határon át akar jönni, ezt könnyen megteheti, a gácországi fuvarosoknak e mellett jó nyereségük van, mivel azon emberek, kik a rendeleteket meg akarják szegni, jól fizetnek. Szükség volna tehát ezen visszaélések ellen hatályos rendszabályokat alkalmazni. Noha most ugyan a pestis elhurozása Gácországra még nem igen valószínű, de legalább arról kellene meggyőződni, hogy azon utasok, kiket a határon át bocsátanak nem a Volga vidékéről jönnek és hogy a csempézek közt nincsenek muszka katonák.

Ha ilyen dolgoknak is meglehet történni, ha nincs az ilyen esetekre semmi büntetés szabva akkor nagyon természetes dolog, hogy e ragályos kór keresztül pusztítat az egész világon.

Az 1837 évi pestis idejében az Ausztriai tartományokban szigorú intézkedések voltak téve a vész meggátolására; most ezek sokkal lanyhábbak pedig talán cseppel sem tudunk többet e kór meggyógyítására nézve mint akkor. Az akkori rendszabály egyik pontja például azt tartja, hogy az örvonalhoz közeledőket, az örök hangosan szóllított meg s az olyat ki az ör kiáltására visszsa ssa nem megy ha más mód nincs — le kell löni. Az olyan pedig ki az örvonalon örözszakkal keresztül megy, vagy alattában át löpözik, rögtön ítélet elibe állítandó s föbelövés által kivégezendő.

Ime ilyen szigorú rendszabályok voltak hozva 40 év előtt, s ma nem vagyunk képesek az örás számu katonaság mellett sem megakadályozni, hogy a vész behurcoltassék.

Mindenestre az ilyen hírekkel szemben szigorú vizsgálat és valóság esetén szigorú büntetés leune alkalmazandó.

Politikai hírek.

No — Bazárban — mint a „M-g” értesül — a hadsereg mérnöki tisztjei közül számosan tartózkodnak már hónapok óta, hol te-reptanulmányokat tesznek, s minden fontosabb pontot lerajzolnak.

Bankfőkök. Mint illetékes forrásból a „P. Lloyd”-dal közlik, azon négy bankfőkök közül, melyeknek létesítésén már működnek, a folyó évben még három más főköt fog fölállítani az osztrák-magyar bank és pedig Pozsonyban, Nagy-Kanisán és Kolozsvárt. Azonkívül tárgyalások vannak folyamatban egyéb városoknak leendő hitelnyújtás tekintetében.

A diplomaták újabban ismét értekezleteket tartanak. Ez alkudozásnak célja újabb osztozkodást és határigazítást vinni keresztül a keleti részekben Románia felőlről a sával. Oroszország kapná Moldvát és a Dobrudzát, Ausztria-Magyarország — Nagy- és Kis-Oláhorzágot.

A költségvetési vita

Febr. 26 án.

Helpy Ignác: Elismeri, hogy az egyezsér a kormánypárt is részt vesz a költségvetési vitában, sőt tagjai közül többen egész beszédekkel is mondatok. Azonban az ország nemcsak beszédekkel, hanem eredményekkel is vár. A helyzet komoly. A kormány négy évvel előt elvállalta a pénzügyi helyzet javítását és ma bevállja a kormány, hogy a helyzet még mindig komoly, és fájdalom még mindig csak a jövőre utal benutunk. Szólok ezután a pénzügyminiszter fejtegetéseit a deficitről igyekszik meggyőzni és meggyőzi, hogy ellenmondás az indikere adókat felemelni akarunk akkor midőn bevallják, hogy a középosztály elszegényedett. Hasonlóképen, ha iparunkat és kereskedelmünket emelni akarjuk nem felemelni, hanem leszállítani kell az illetékeket. Nagy szerencsétlenségnek tartanák az államjóságok a deficit fedezése kedvéért. Azt, hogy a boszniai okkupáció költségét is a beruházások közé számítsák, szóló valóságos insultusnak mondja a nemzet ellen; ez nem be, hanem kiruházás. (Helyeslés a szélső balon.) A jobboldali szónokok beszédeit nem tekintheti a kormány támogatásának, mert nem hiszi, hogy a kormány akár Grünwald közigazgatási elveit, akár Jókai külpolitikai nézeteit, akár Zsilinszkynek és Dárdaynak a véderő dualizmus ellen felhozott érveit magáévá tenné. Nem helyesli, hogy Grünwald a nemzetiségi kérdést minden ok nélkül szőnyegre hozza. Biztosítja Szabovlyerisest, hogy a nemzetiségnek e házban nincs ellenségek. (Helyeslés.) A nemzetiségi kérdést csak azok csinálják, kik ezáltal szerepelni kívánnak, Jókai ellenében meggyőzi hogy a függetlenségi párt igenis táplálja a reményt, hogy holnap vagy holnapután elfoglalja a miniszteri székeket, sőt látja, hogy napról napra közeledik ezen célhoz, vagyis inkább a többség közeledik a függetlenségi párt, (Zajos helyeslés a szélső balodalon), bizonyítja azt Jókai nyilatkozata az orosz hatalom terjeszkedéséről, valamint Grünwald, Dárday és Zsilinszky nyilatkozatai a katonai költségek leszállításáról és az önálló magyar hadsereg felállításának szükségéről. (Helyeslés a szélső balodalon.) Tiszta menjen fel az uralkodóhoz, adja neki elő nyilant az ország kívánásait és aztán mondjon le. Elfogadja Simonyi Ernő indítványát. (Helyeslés balról.)

Eötvös Károly: Jókai azt mondja, hogy mi nagy embereinket eltemetjük. Nem tudom, kiket ért Jókai a nagy emberek alatt. Egy dolog bizonyos, az, hogy Magyarország az levertséget, melylyel Mariska a szobából kispompolygott, sohasem rivalnának oly nyersen egy árva kis leánykára, ragaszkodásának ellenkébb és bizalmasabb nyilatkozatát nem utasítanak oly hevesen vissza, habár fodorait kissé meg nagyobb rendetlenségbe hozta volna is, mint e kis szegény-rokon tévé.

Ó nagysága, mint talán önk már régen gyanítják, épen nem levén érzélgős természetű, s épen nem oly szemekkel nézvé a világot, melyek illyesmit észre szoktak venni, a helyzet nairtságát megindítónak épen nem, csupán csak neveltségnek találta, oly józsi nevelésbe tört ki, hogy érdekes nagy szemei egészen könnybe lábadtak bele.

Néhány nappal e jelenet után, és tulajdonképen itt kezdődik a Miczi és Mariska története, midőn egy délbén, látogatásaimat végzeve, hazatértem, inasom ó nagyságtól névjegyet adott át, melyben sürgősen kér, hogy baszárkezésem után rögtön és azonnal hozzásiessék. Kedvem lett volna nem rohanni rögtön, s előbb megebédelni, mert kissé fáradt és éhes valék, s mert tapasztalásból tudtam, hogy ó nagyságának rendes szeszélyei közé tartozott olykor magát rosszul érezni és oly betegséget szenvedni, melyek ellen egy lelkiismeretes orvos festett cukroz vizmel egyebet nem szokott rendelni, — de azért még is csak elmentem.

újabb időben volt egy igazi nagy embere, de es már el van temetve: Deák Ferencz, és van egy másik nagy embere, de nincs e hazában, az önkényes számkivetésben él a szabad Oroszország földjén. (Éljénés a szélső balon.)

Tudom, hogy épen t. képviselőtársam Jókai Mór és a jelenlegi kabinet t. elnöke (Halljuk! a szélső balon.) az egyiket üldözte mig élt (Ugy van! a szélső balon.) a másikat üldözi most, mig él. (Tetszés a szélső balon.)

Németh Albert: És mégis szíveskedik, hogy megakarta látni, de azt mondták neki, hogy nincs itthon senki. (Derűtség a szélső balon. Halljuk! Halljuk!)

Eötvös Károly: Igenis t. képviselőház, ez a két nagy emberünk meg volt és meg van, de azt kérdelem én Jókai Mór t. képviselőtársunktól és a kabinet t. elnökétől: hát miként tisztelik ők a nemzeteket e két valódi nagyságot?

E két valódi nagyságot tisztelték akként igenis, hogy a mit az egyik alkotott 1848-ban, azt tönkre tette Görgey és a mit a másik alkotott 1867-ben, azt tönkre tette Tisza Kálmán. (Éljénés tetszés balfölr.) — Tönkre tette mindegyik az orosz barátság segítségül hívásával.

Az én szavam nem hat el a trónig, de ha elhatna, azt mondanám, a trón előtt, s felkérem a miniszter urat, mondják meg a királynak, hogy a trón közt és a nemzet bizalma közt e kabinet áll. (Zajos helyeslés balfölr.) Nem fogadom el a költségvetést. (Hosszan tartó zajos helyeslés és taps az egész balodalon.)

BUDAPESTI HIREK. A m. tud. akadémia

ülést tartott Lónyay Menyhért gr. elnökele alatt. Meszáros Károly ismert író meghalt. Tihanyi Miklós, a népszínház tagja, tegnapelőtt tartá esküvőjét Pece Teréz kisasszonnyal. Villámszótt. A minapi zivatarnak emberélet is esett áldozatul. A mint ugyanis az ó-budai országut Hegyesi János bérkocsis sebesen hajtott hazafelé, egyszerre nagyot menydörgött és a kocsi lefordult a bakról. Sem a kocsiiban ülő társaságnak, sem a lovaknak semmi bajuk nem esett, hanem a kocsiist nem lehetett többé életre hozni. A vasárnapi zivatár alkalmával a várbeli posta épületbe is lecsapott a villám s különféle kanyargások után egy félreeső helyen tünt el, ott: hol egy postatiszt foglalkozott. Eszméletlenül hozták ki s a jidtségtől még ma is kábult. A villám nem okozott jelentékeny károkat. Iszonyú halál. Hayden Ferdinand, a Gschwindt-féle gyárban alkalmazott napszám munkaközben a második emeletről a földszint levő moslékkádba esett. A szerencsétlen ember egészen összefőtt s halva vétetett ki a kadból. Csontváz. A Szonydy-utca 56. sz. a. teln. tegnap d. u. ásás közben, emberi csontvázat találtak, s azt a kórháza küldték.

A pestis ügyéhez.

A kormány által a pestis ügyében kiküldött állandó bizottság gróf Zichy Ferraris Viktor elnökele alatt megtartotta XVI-ik ülését. A mult ülés jegyzőkönyve észrevétel nélkül hitelesítették.

A Liedeman főv. czég által szabályellenesen átvett Oroszországból jött nyers bélek felolgalása iránt az intézkedés a belügyminiszterium részéről azonnal megtétték; valamint arra nézve is hogy mitán a Kőing féle czég által ezen bélek a horodókból kivették, s így teljes biztosíték nem szerethetett az iránt, valjon a bemutatott bélek ugyanazonosok-e az Oroszországból küldöttekkel? elrendeltetett a Kőing féle czég egész békészletének rendőri lezárólása, mindaddig, mig az érdemleges eljárás a további teendőkre nézve meg fog tétetni.

A közegészségügyi tanács által bemutatott eljárási utasítások a belügyminiszterium kebelében is tárgyalatnán — az országos pestisbizottság által — az illető orvosok meghívása mellett leendő tárgyalása február 27-dikére tűzték ki.

Két okból tevém.: Először, mert ez alkalommal kivételesen csakugyan komoly baj is foroghatott szobán; másodsorpedig, mert . . . mert . . . mit akarnak önk! Az orvosnak is élni kell, s ó nagysága, ez hálsáan el kell ismernem, leghálásabb s bőkezűbb cliensem.

Azonnal kalapot ragadtam tehát, s ó nagysághoz siettem.

Midőn a terembe léptem, ó nagysága felindulástól és izgatottságtól kipirult arczosall si-etett elélem.

Jöjjen orvos ur, az istenért jöjjen — kiáltás hevesen — ön anyira késett, hogy már épen azon törtem fejemet: ne hívassak-e más orvost? Ó nagysága, mint önk látják, nem volt épen utaságosan kíméletes és gyöngéd még irányomban sem, és nem vetette meg egészen azon előjogokat, miket az életben a vagyon és gazdagság nyújt.

Urbán vesztegárintézeti igazgató jelentésmiszerint Oroszországból, Odessából csak egyetlen egy utasó érkezett, ki azonban az előirt igazoló iratokkal nem levén ellátva, a határon nem bocsátatott át.

A külügyminiszterium értesíti a magyar kormányt, hogy a levelek fertőtlenítésére kiadott eljárási szabályok alkalmazása a diplomatiai levelekre nézve is elfogadtatott. A külföldi tudósítók megnyugtatók.

A bolgár nemzetgyűlés.

A szervezési statutum, melyet a czár helybenhagyott, gyűlékezési és sajtószabadságot engedélyez és kötelezővé teszi az elemi oktatást. Az első bolgár fejedelmek nem kell orthodox vallásúnak lennie, de örökös utódai ezen hitet fogják vallani. A fejedelem két-harmad szavazatnyi többséggel választatik.

Minden bolgár hadköteles és a törvény előtt egyenlő. Vallása miatt senkit se lehet közhivatalból kizárni.

A képviselők háromféle módon jutnak a nemzetgyűlésbe; minden bíró, törvényhatósági elnök és kerületi tanácsos, de jure képviselő; a második kategóriát a választott képviselők képezik; a harmadik kategóriát képezik azok, a kiket a fejedelem kinevez, de ezek száma nem haladhatja meg a választottak felét.

Külföldi események.

Az oroszok hozzáfogtak már a drinápolyi erőd kiirtéséhez. Totleben thojak elutasása Drinápolyból márcz. 7-ére van kitűzve. E napon törzskarálval egyenesen Jamboliba megy, hol körülbelül öt napig fog maradni a földhadszálás s onnét Burgasba költözik át. — Szombaton kezdetet meg Makri és Gumurdzina kiirtése is az negaei tenger mellett; e városok még e héten átadatnak a törököknek.

Az egyiptomi kérdés flagrans vizsgállyá nőtté ki magát a khedive és a nyugati hatalmak közt. Az egyiptomi alkirály Nubar pasát Európa bizalmi férfait elbocsátotta a kormány eléről s utódjául Tefvik herceget jelölte ki. Anglia és Franciaország hadi hajóit rendeltek Alexandria elé, hogy így kényszerítsék a khedivét Nubar pasa vele együtt az egyiptomi kabinet angol és francia tagjainak megtartására. Ha a khedive utolsó pillanatban nem enged, újabb keleti nyomatodalm előt állunk, melynek szálait aligha nem Oroszország s a hármass szövetség tartják kezökben.

VIÉKI HIREK. Nagy orkán dühöngött

a mult vasárnap sat.-Gróthon, mely kiszakítá a fákat, elhordta a kath. templom tornyát, egy juh-istállót összedöntött, melyben 5-600 juh veszett oda és sok más kárt okozott. Ember élet azonban nem esett áldozatul. Követően a minapi vihar alkalmával a villám betört egy házba, s azt elhamvasztá. A záporosnek köszönhető, hogy az egész falu porrá nem égett. Egy huszárkapitány Kassán a járókelők szemelátára fényes nappal az utcán agyonlőtte magát. Zsedényi Ede holttestét tegnapelőtt adták át Lócsén az örök nyugalomnak.

A florentini négyes ez időszerint Szegeden tart hangversenyeket. Prielle Cornelia Szegedre érkezett vendégszereplés céljából. Tegnap a „47-ik czikk” című drámában lépett fel. Bakay Nándor Szeged város egyik derék képviselője beteg felcsik. Szini felhívás. Az aradi szingy gyámselőt egyleti igazgatóság felhívja a magyar színpadot azon — különösen Jopérákba is betanult kardalnokait és kardalnoknóit, kik az 1879/80 téli színdényre Aradra szerződni hajlandók, hogy szerződési feltételeiket, betanult műsorozatjukat és hogy milyen hangra tanulják be — tudatni szíveskedjenek. Gyilkosságot akart elkövetni a nagyváradi főgyámsiumnál alkalmazásban levő hetes a pe-

hánnya a gögös és elbizakodott nyárs-polgárok veselele illetlenségét, azonnal oda kellett volna hagnyi őt.

Megvallom önöknek, én is azt gondoltam, s egy másodpercig haboztam is, ne cselekedjem-e így?

De csakis egy másodpercig, — rögtön eszembe jutott anyám, kit oly boldog vagyok házamban tarthatni és nővérem, kinek szerény hozományát az én egyetemi kiadásaim emészte-tették föl, s meggondoltam azt is, hogy valamint a gazdagságnak vannak előjogai, ugy a szegénységnek is meg vannak a maga kikerülhetlen keserűségei, miket bátran ki kell üríteni, s hogy mitféle szív és szeretet az, mely még azokért sem képes áldozatokat hozni, kiket a világon mindenek fölött kell szeretnie, a kiknek mindenét köszönheti!

Bátran elnyeltem tehát a keserű labdácsot, sőt még bizonyos büszkeséget óraztam magamban, hogy elmondhattam önmagamnak: anyám ezt érted tettem!

Azután jó arczot öltve a gonosz tréfához, a kis ölelet vettem szemle alá, mely nényesen és kényelmesen heverészett tollváncsok, és elég kegyes volt, nem morogni közeledésemre.

De hát mi a baj? Én nem látok Miczi kisasszonnyon semmi rendkívülit! (Folyt. köv.)

A „DEBRECZEN” TÁRCSÁJA.

Miczi és Mariska.

(Elbeszélés.) Irta: Balázs Sándor. (Folytatás.) Ez a ragaszkodás később mindinkább növekedett, azon mértékben, a mint Miczi új barátnőjét kedvelni kezdte, s tetőpontját azon napon érte el, midőn Mariska a kedvenc ölelet először fűrésztette meg, s ó nagysága meggyőződött a felől, hogy a kis habléány most sokkal fehérebb, s jól kifésült fürtökkel sokkal göndörebbek mint mások, midőn e műtetteket a komorna végezte rajta. Ó nagysága elragadtatása ekkor akkora volt, hogy mitán kedvencét összeviszta ölegette és csókolgatta, még a kis Mariska homlokára is jutott egy gyöngye lehellet. Ez a nem remélt kegy, ez az első, csók oly boldogtá tette a bohó és ártatlan gyermeket, ki gyermekki tapintatlanságában nem volt képes azt a maga értékére alásmállítani, hogy e feletti elragadtatásában majdnem eljászta mind azon jóindulatot, melyet lassankint fölébrestenie sikerült. A kis bohó ugyanis hevesen megragadta negyénje kezét, s csókjával árasztotta

